

V. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:ltä 1940 sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuoden aikana verotusvalmisteluviraston henkilökunnassa tapahtui seuraavat muutokset: Avoinna olleeseen liikekäsittelijän virkaan valittiin johtaja J. G. Louhivaara tammikuun 20 p:stä lukien. Lokakuun 30 p:nä 1939 kuolleen toimistoapulaisen H. Lindbladin sijaan kaupunginhallitus määräsi tammikuun 15 p:nä filosofianmaisteri S. I. Orton, joka helmikuun 1 p:nä ryhtyi virkaansa hoitamaan. Helmikuun 1 p:nä kaupunginhallitus päätti, että joulukuun alussa 1939 maasta poistuneen toimistoapulaisen H. Billerbäckin virkaa ei toistaiseksi julisteta haettavaksi eikä täytetä.

Sairauden vuoksi nauttivat virkavapautta seuraavat viranhaltijat: toimistoapulaiset E. Lagerberg tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja A. Lassman syyskuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään sekä marraskuun 26 p:stä tammikuun 14 p:ään 1941, vahtimestari L. Sivén tammikuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään ja liikekäsittelijä B. Liljeström maaliskuun 27 p:stä kesäkuun 16 p:ään ja heinäkuun 29 p:stä syyskuun 27 p:ään sekä yksityisten asiain vuoksi toimistoapulainen E. Lagerberg toukokuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään sijaisenaan Viipurin kaupungin taksoituskonttorin kanslia-apulainen E. E. Vihmola.

Verotusvalmisteluviraston kertomusvuonna tekemistä anomuksista ja esityksistä mainittakoon seuraavaa: Maaliskuun 28 p:nä esitettiin kaupunginhallitukselle, että kiinteistökäsittelijä A. Stähle, joka syyskuun 14 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettaisiin hoitamaan virkaansa vielä yhden vuoden, minkä johdosta kaupunginhallitus huhtikuun 4 p:nä päätti oikeuttaa Stählen olemaan virassaan kertomusvuoden loppuun asti; lokakuun 1 p:nä uusittiin esitys kiinteistökäsittelijä Stählen oikeuttamisesta hoitamaan virkaansa v:n 1941 loppuun asti, johon kaupunginhallitus suostui lokakuun 3 p:nä. Vuoden kuluessa tehtiin useita esityksiä valtionvarainministeriölle, kaupunginhallitukselle sekä Uudenmaan ja Turun eteläisen sotilaspiirin esikunnille viraston viranhaltijain sotapalveluksesta palauttamiseksi tai lomauttamiseksi verotusvalmistelutöiden suorittamista varten. Elokuun 28 p:nä esitettiin lääninhallitukselle, että valtion palveluksessa oleville verotusvalmisteluviraston viranhaltijoille saataisiin suorittaa kalliinajanlisäykset samojen perusteiden mukaan kuin ne suoritettiin kaupungin palveluksessa oleville viranhaltijoille heinäkuun 15 p:stä alkaen, mihin lääninhallitus suostui syyskuun 2 p:nä. Marraskuun 18 p:nä esitettiin lääninhallitukselle ja kaupunginhallitukselle, että viraston palvelukseen otettaisiin 10 uutta käsittelijää ja että käsittelijäin, joiden

lukumäärä kohosi täten 14:ään, palkkaus korotettaisiin 2,500 mk:sta ainakin 3,000 mk:aan kuukaudessa; tämä esitys hyväksyttiin v:n 1941 alkupuolella ja astui voimaan siten, että käsittelijäin pohjapalkka kohosi 3,075 mk:aan kuukaudessa. Kertomusvuoden loppupuolella verotusvalmisteluviraston sihteerit, asianvalvoja sekä käsittelijät ja osastonjohtajat tekivät kaupunginhallitukselle ja lääninhallitukselle anomuksen palkkojensa huomattavasta korottamisesta, jonka johdosta verotusvalmisteluvirasto joulukuun 30 p:nä antoi kaupunginhallitukselle puoltavan lausuntonsa. Mainittujen viranhaltijain pohjapalkkoja korotettiin huhtikuun 1 p:stä 1941 lukien seuraavasti: ensimmäisen sihteerin 79,500 mk:aan, toisen sihteerin 66,600 mk:aan, kansliapäällikön 82,800 mk:aan, asianvalvojan 60,900 mk:aan, liikekäsittelijäin 60,900 mk:aan, alemman asteen liikekäsittelijän 48,000 mk:aan, osastonjohtajain ja kiinteistökäsittelijäin 52,800 mk:aan ja käsittelijäin 36,900 mk:aan. Kertomusvuoden alussa vallinneen sotatilanteen johdosta pidennettiin erikoisella lailla sekä kunnallisten että valtion veroilmoitusten jättoaikaa, mutta useat eivät olleet tilaisuudessa täyttämään ilmoitusvelvollisuuttaan pidennetyнкään ajan kuluessa, vaan veroilmoituksia saapui vielä senkin jälkeen kun veroluettelot oli pantu nähtäville. Veroilmoituksia jätettiin kunnallistaksoitusta varten 148,421, joista suomenkielisiä 109,879 ja ruotsinkielisiä 38,542, sekä tulo- ja omaisuusverotusta varten 141,809, joista suomenkielisiä 102,578 ja ruotsinkielisiä 39,231. Poikkeuksellisista oloista johtui, että kunnallistaksoitus saatiin loppuun suoritetuksi vasta heinäkuun alussa, mutta tulo- ja omaisuusverotus loppuun suoritettiin samaan aikaan kuin edellisinäkin vuosina eli syyskuun aikana lisäämällä tilapäistä työvoimaa. Kunnallisen taksoituslautakunnan sekä tulo- ja omaisuusverolautakunnan kokoukset alkoivat jo tammikuussa, mutta taksoituslautakunnan osastot pääsivät aloittamaan työnsä vasta toukokuun alkupuolella.

Verovelvollisten lukumäärä oli kunnallisverotuksessa 160,745 sekä tulo- ja omaisuusverotuksessa 94,650. Veroäyrien lukumäärä, joka edellisenä vuonna oli ollut 43,964,117, aleni 43,707,027:ään. Maksettavaksi määrätyn tulo- ja omaisuusveron määrä, joka edellisenä vuonna oli ollut 604,044,455: 60 mk, kohosi 718,447,752: 55 mk:aan, josta 19,793,646: 30 mk tulo- ja omaisuusverosta annetun lain 23 a §:ssä mainitun lisäveron, 902,683: 10 mk saman lain 43 §:ssä säädetyn lisäveron, 119,348:771: 30 mk perushankintaveron sekä 2,347,027: 75 mk aikaisemmilta vuosilta maksuunpannun jälkiveron osalle.

Kunnallisverotuksesta tehtiin tutkijalautakunnalle 3,036 valitusta, joiden johdosta tuli poistetuksi 293,797 veroäyriä, joten äyrien kokonaismääräksi jäi 43,413,230. Veroäyriä jakaantui kiinteistötulojen osalle 4,773,998, elinkeinotulojen osalle 9,829,263 sekä palkka- y. m. tulojen osalle 28,809,969. Veroäyriin hinnaksi, joka v. 1939 oli 7 mk, vahvistettiin 8: 50 mk.

Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle 731 valitusta, joita mainittu lautakunta ei kuitenkaan ehtinyt käsitellä loppuun kertomusvuoden aikana. Sitä vastoin tarkastuslautakunta käsiteli loppuun v:lta 1938 toimitetusta tulo- ja omaisuusverotuksesta tehdyt valitukset, jolloin maksuunpannun tulo- ja omaisuusveron lopputulos tuli olemaan jälkiveroineen 602,286,555: 65 mk, josta tuli tulo- ja omaisuusverosta annetun lain 23 a §:ssä säädetyn lisäveron osalle 6,508,657: 40 mk, 43 §:ssä säädetyn lisäveron osalle 1,767,136: 20 mk sekä perushankintaveron osalle 99,445,910: 40 mk.

Useiden kunnallisten tuloilmoitusten oheen oli kertomusvuonna liitetty palkanpidätystodistuksia, mutta kansaneläkemaksuja ei vielä tänä vuonna maksuunpantu, koska maksuunpano oli erikoisella lailla siirretty seuraavaan vuoteen. Tulo- ja omaisuusverotuksen ohella toimitettiin kertomusvuonna kokonaan uusi verotus, nimittäin suhdanneverotus, mutta tämän verotuksen aiheuttaman suuren työn vuoksi ei veroluetteloa voitu panna nähtäväksi ennenkuin marraskuussa. Tätä veroa maksuunpantiin yhteensä 36,175,276 mk, joka jakaantui 2,161 verovelvollisen osalle. Suhdanneverotuksesta tehtiin kaikkiaan 103 valitusta, joita Uudenmaan läänin tarkastuslautakunta ei ehtinyt vuoden aikana käsitellä. Lisäksi aloitettiin kertomusvuoden lopussa omaisuudenluovutusverotuksen valmistelutyö, mutta sitä ei ehditty saada läheskään suoritetuksi vuoden loppuun mennessä, varsinkin kun verotusvalmisteluviraston tehtäväksi oli lainsäädäntöteitse annettu toimittaa omaisuudenluovutusverotus myös siirtoväen osalta.

Viraston käytettävänä oli v:n 1939 päättyessä kunnan varoilla ostettua kalustoa 270,675 mk:n ja valtion omistamaa kalustoa 372,982:65 mk:n arvosta. Kertomusvuoden aikana hankittiin uutta kalustoa kaupungin varoilla 18,700 mk:n ja valtion varoilla 8,428 mk:n arvosta.

Virasto, joka edellisen vuoden joulukuun alussa oli sodan aiheuttaman pommitusvaaran vuoksi siirtynyt Espoon kunnassa olevaan Albergan kartanoon, palasi sieltä takaisin vakinaiseen toimipaikkaansa helmikuun puolivälissä, jolla välin virastoa varten oli ehditty rakentaa väliaikainen pommisuoja talon kellariin sekä laudoista tuki toimistosalin lasikaton alle.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1940 oli seuraavan sisältöinen:

Verotusvalmisteluviraston kuukausitilien tarkastus toimitettiin heti tilien valmistuttua ja samojen menettelytapojen ja periaatteiden mukaisesti kuin edellisinäkin vuosina. Mahdolliset huomautukset tehtiin tarkastuslausuntoon.

Verotusvalmisteluvirastossa oli vuoden aikana 40 kunnan ja 69 valtion palkkaamaa viranhaltijaa. Tilapäisissä töissä oli vuoden aikana kaikkiaan 129 henkilöä.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1940 menoarvio vahvistettiin valtion puolesta vasta helmikuun 28 p:nä johtuen siitä, että n.s. omaisuudenluovutus- ja suhdanneverojen aiheuttamia lisämenoja oli vaikeata ennakolta arvioida. Näitä uusia verotustehtäviä varten ja muutenkin lisääntyneiden töiden takia valtio v. 1940 asetti verotusvalmisteluviraston käytettäväksi 1,000,000 mk:n lisämäärärahan.

Kertomusvuonna kaupunki myönsi virkailijoilleen kalliinanajalisäystä määrättyjen perusteiden mukaan. Näihin tulivat osallisiksi myös valtion palkkaamat verotusvalmisteluviraston virkailijat.

V:n 1940 menoarvioehdotuksessaan verotusvalmisteluvirasto oli ehdottanut myönnettäviksi 234,000 mk:n lisämäärärahan 15 uuden kanslia-apulaisen palkkaamiseksi ja 95,000 mk 3 uuden käsittelijän palkkaamista varten. Näitä määrärahoja, jotka kaupunki puolestaan oli hyväksynyt, ei ole kertomusvuonna käytetty.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1940 tilien loppuyhdistelmän mukaan valtion menot olivat 4,174,365 mk ja Helsingin kaupungin menot

2,917,204: 10 mk. Koska valtio lisäksi suoritti henkikirjanotteista 33,500 mk ja valtion verolomakkeiden painatuksesta 100,000 mk sekä kaupunki taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittamisesta 197,925 mk, oli valtion lopullinen osuus verotusvalmisteluviraston menoista 4,307,865 mk ja kaupungin osuus 3,115,129: 10 mk. Viimeksi mainitusta rahamäärästä on kuitenkin vähennettävä valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomina tutkijalautakunnan jäsenten palkkioina suoritettut 3,150 mk, joten kaupungin lopulliseksi osuudeksi jäi 3,111,979: 10 mk. Valtion rahaosuus on kunnan osuutta 1,195,885: 90 mk suurempi johtuen edellä mainituista uusista veroista sekä siitä, että kaupungin maksettaviin kuuluvien kansaneläkelaitokselle perittävien maksujen maksuunpanoa ei lopullisesti ole toimitettu.
